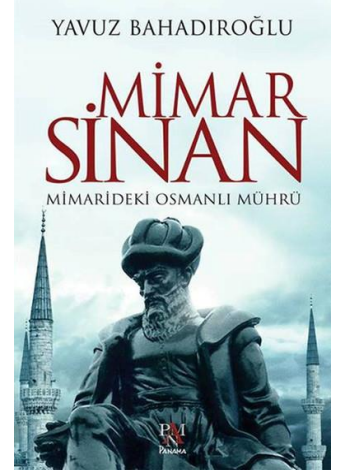

Tarihte Bir Yolculuk

Mimarideki Osmanlı Mührü: Mimar Sinan, Yavuz Bahadıroğlu, Venedik Yayınları, 2013, ISBN 9786055143879

Nur Yağmur Deveci¹

Mimar Sinan'ı farklı açılardan tanımamızı ve onun inşa ettiği eserleri genel hatlarıyla öğrenmemizi sağlayan kitap zıtlıkların estetik uyumunu göstermeyi hedeflemektedir. Yazar, Yahya Kemal'in şiirlerindeki muhteşem İstanbul'u, yazdığı *Mimar Sinan* kitabının sayfalarında okuyucuya hissettirmeye çalışmıştır. Tarih alanında yazılan kitap geniş okuyucu kitlesine sahiptir. Eser, Mimar Sinan'ın hayatını ve onun başlıca eserlerinin tanıtımını kapsamaktadır. 1945 doğumlu gazeteci yazar Yavuz Bahadıroğlu, ülkemizin en üretken yazarlarından biridir. Asıl adı Niyazi olan Bahadıroğlu, bu birinci ismini kullanarak çok sayıda çocuk kitabı yazmıştır. 1971'de İstanbul'da gazeteciliğe başlamış ve muhabirlik, araştırma-inceleme, röportaj ile fıkra yazarlığı yapmıştır. İlk romanı *Sunguroğlu* ve ardından yazdığı *Buhara Yanıyor* ülkenin en çok satan romanlarından. Genelde Osmanlı'nın çeşitli dönemlerini ele alan otuzu aşkın roman yazmıştır. 21 Ocak 2021 tarihinde vefat etmiştir.

Şaheserlerin Mimarı: Koca Sinan

Mimar Sinan'ı vefakâr ve mütevazı kişiliğiyle okuyuculara tanıtan yazar, sanat ve duyarlılık farkındalığı oluşturmayı amaçlamıştır. Mimar Sinan'ın eserlerini genel çerçevede incelemiştir. Üslubuyla kolay anlaşılan eser bir giriş kitabı niteliğindedir.

Mimar Sinan ile eserleri birçok araştırmaya ve kitaba konu olmuştur. Camileri, külliyesi, mescitleri, köprüleri, mermer ve çini süslemeciliği, statikteki kullandığı teknikleri ve daha

¹ Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası İlişkiler bölümü öğrencisi, nuryagmurerdogann@gmail.com

(Bu yazı Young Academia ve Server Genç Hanımlar Derneği iş birliğinde Dr. Kemal Yavuz Ataman yönetiminde "Küresel Düşünme Yazarlık Atölyesi" kapsamında üretilmiştir.)

nicesi, onlarca kez farklı dillerde kaleme alınmıştır. Osmanlı mimarisi alanındaki yazıların başında Mimar Sinan'ın *Tezkiretü'l-Bünyan'ı* geliyor. Mimar Sinan'ı anlatırken Yavuz Bahadıroğlu'nun da *Tezkiretü'l-Bünyan'dan* kesitler alması kitaba nitelik katmıştır.²

Sadeliğin İhtişamı

Osmanlı döneminde birçok sanatçı yetişmiştir. Bu sanatçıların en kıymetlilerinden biri de Koca Sinan'dır. Yaptığı her eser Selimiye'ye giden bir işaret taşır. Sinan birçok eser vermiş, en sonunda bütün deneyimlerini ve birikimini Selimiye'ye taşımıştır. Yazar, Mimar Sinan'ın yaptığı eserleri tanıtırken Selimiye'ye giden yola döşediği eserler³ olarak bahsetmektedir. Tek tek eserler anlatılırken, okuyucu sanki tarihte bir yolculuğa çıkmış hissine kapılmaktadır. Camilere taç kapıdan girilir, bir bir kitabeler okunur, yapının özellikleri ve efsaneleri anlatılır. Avluda hayattan uzaklaşılr ve avluya gidenlerin içini bir manevi huzur kaplar. Suyun sesi kalbi kırıklara şifa verir. Camiye girildiğinde mermer işçiliğine, çinilerdeki renklerin cümbüşüne hayran kalınır. Her detay evren hakkında düşündürmektedir. Kubbeye bakıldığında ise sadeliğin ihtişamı görülür. Bütün bu hisleri yazar anlatımıyla okuyuculara aktarmayı başarmıştır. Bu hislere kapılan okuyucular, artık Süleymaniye'ye başka gözle bakmaktadır.

İhtiyaçla Sanatın Bütünleşmesi

Mimar Sinan ve eserleri anlatılıyorsa, mutlaka Evliya Çelebi'den de bahsedilmesi gerekmektedir. Evliya Çelebi'nin gözünden Selimiye'yi görmek; insanın kendisini keşfetmesini, evreni ve Yaraticısını tanımasını ve bunları mimari yapıyla bütünleşmesi farkındalığını kazandırmaktadır. Kubbe semaya, kalem işleri gezegenlere, harfler yıldızlara dönüşmektedir. Cami ile bütünlenip, insanlar kendilerini küçük bir kâinat gibi görmeye başlamaktadır.⁴

Süleymaniye bir yaşam merkezi olarak tasarlanmıştır. Süleymaniye; anaokulundan üniversiteye kadar kesintisiz ve eksiksiz bir eğitim kurumu; çarşı, yemekhane, kervansaray, hamam gibi çeşitli sosyal hizmetler kurumlarının bulunduğu nokta ve Dar-ül Kurra ve Dar-ül Hadis ile adeta ilahiyat fakültesidir. Mezat ve türbeleriyle de tarihe ışık tutmaktadır. Okuyucular, sayılan kurumların cami etrafında konumlandığını fark edince, günümüz

² Yavuz Bahadıroğlu, *Mimar Sinan*, Venedik Yayınları, İstanbul 2013, s.22.

³ Bahadıroğlu, *a.g.e.*, s.27.

⁴ Bahadıroğlu, *a.g.e.*, s.8.

fastfood yapıların ve salt ihtiyaçların karşılandığı mimarinin ne kadar sığ olduğunu farkına varmaktadır. Yazar, eser incelemelerinde tarihten bir pencere açtığı gibi gençleri sanata ve ince düşünmeye yönlendirmektedir.

Mimarideki Mühür

Kitabın yazıldığı dönemde, Osmanlı'dan ve Mimar Sinan adından çokça bahsedilmiştir. Süleymaniye camisinin restorasyonunun bitmesi ve Kanuni Sultan Süleyman dönemini konu alan çeşitli dizilerin yayınlanması bu yıllara rast gelmektedir. Mimar Sinan'ı merak eden kişilerin ihtiyacını gideren bir kitap ve popüler tarih okuyucularının seveceği bir eserdir. Yazar, Mimar Sinan ve yapılarını ele almış, gençlere tavsiyeler vermiştir. Genel itibariyle alanında bir giriş eser niteliğindedir, Mimar Sinan ve yaşadığı dönem konularında derinlemesine bilgi edinmek isteyenlerin başka eserleri de okumaları gerekir. Kapsamlı tarih okuması yapıldığında Mimar Sinan' ı bu kadar başarılı yapan unsurlardan birinin de dönemin diğer mimarlarının deneyimi ve bilgisi olduğu görülür. Bu hususun kitapta yer almaması düşündürücüdür. Mimarideki Osmanlı Mührü: Mimar Sinan, insanın ürettiği her şeye kendisinden bir parça kattığını, bir mimari esere bakıldığında dönemin kültürünün ve sanat anlayışının öğrenildiğini, sanatla ihtiyacın harmanlanabileceğini, estetik görünümün tevhit imgeleriyle bezenebileceğini gösteren bir eserdir.